

Lesbrief: Zit jij ook veilig in de auto?

Informatie voor ouders
Om te kopiëren

Beste ouders,

Kinderen zitten vaak op de achterbank van de auto. En regelmatig raken kinderen ernstig gewond of overlijden ze zelfs, doordat ze geen gordel of kinderzitje gebruiken. Gordels en kinderzitjes zorgen ervoor dat kinderen bij hard remmen of bij een botsing niet door of zelfs uit de auto worden geslingerd. Ze zijn voor kinderen dan ook van vitaal belang.

Op 1 maart 2006 treden nieuwe wettelijke regels in werking omtrent het gebruik van gordels en kinderzitjes in de auto. Bij de bekendmaking van deze nieuwe regels zijn basisschoolleerlingen en hun ouders een belangrijke doelgroep. Ook op de school van uw kind wordt aandacht aan de nieuwe regels besteed.

Informatie over het veilig vervoeren van kinderen in de auto

Waarom nieuwe regels?

Auto's worden steeds veiliger. Met behulp van kreukelzones, kooiconstructies en airbags beschermen zij de inzittenden. De autogordels vormen hierbij een onmisbare schakel. Maar autogordels zijn ontworpen voor volwassenen. Voor kinderen werken ze veel minder goed en voor baby's zijn ze totaal ongeschikt. Daarom is in Europa afgesproken dat er strengere regels nodig zijn voor het vervoer van kinderen in de auto. Regels die maar een ding tot doel hebben: uw kind beter beschermen.

De regels komen er op neer dat vanaf 1 maart 2006 kinderen kleiner dan 1,35 meter in een goedgekeurd kinderzitje vervoerd moeten worden. Volwassenen en kinderen groter dan 1,35 meter moeten de autogordel om en mogen zonodig ook een kinderzitje (zittingverhoger) gebruiken. Om de regels in de praktijk hanteerbaar te maken, zijn er uitzonderingen opgenomen. Zo is bijvoorbeeld in de bus en de taxi een kinderzitje niet verplicht. Hieronder vindt u meer informatie over de nieuwe regels en de uitzonderingen, welke kinderzitjes er zijn, maar ook koop- en gebruiktips.

Wat zegt de wet?

Vanaf 1 maart 2006 geldt het volgende:

Kinderen* kleiner dan 1,35 m:	Goedgekeurd kinderzitje verplicht
Kinderen* groter dan 1,35 m en volwassenen:	Autogordel en zonodig ook een goedgekeurd kinderzitje(zittingverhoger) gebruiken

*Onder kinderen wordt iedereen onder de 18 jaar verstaan

Een kinderzitje moet goedgekeurd zijn volgens ECE-reglement 44/03 of 44/04. Dit is te zien aan een keuringslabel of -sticker (hiernaast afgebeeld). Voor een goede werking moet het kinderzitje op de juiste manier zijn vastgezet. Raadpleeg hiervoor de handleiding van het zitje en de gebruiktips achter in deze brochure.

Let op: kinderen jonger dan 3 jaar mogen uitsluitend vervoerd worden in een kinderzitje, behalve in een taxi of bus. De onderstaande bijzondere gevallen en uitzonderingen gelden dus niet voor kinderen jonger dan 3 jaar, behalve in taxi en bus.

Bijzondere gevallen en uitzonderingen

Te weinig gordels (tijdelijke uitzondering)

Als er meer passagiers zijn dan gordels, dan mogen kinderen groter dan 1,35 meter en volwassenen los op de achterbank zitten, zolang de aanwezige gordels maar door andere passagiers worden gebruikt. Dit geldt tot 1 mei 2008. Vanaf die datum mag in auto's die op alle zitplaatsen gordels hebben, niemand meer zonder gordel worden vervoerd.

Te weinig plaats

Als op de achterbank al twee kinderzitjes in gebruik zijn, is er vaak geen plaats meer voor een derde. In zo'n geval mag een kind vanaf 3 jaar op de overgebleven zitplaats de gordel gebruiken.

Geen gordels achterin

Kinderen jonger dan 3 jaar mogen niet op de achterbank vervoerd worden als daar geen gordels aanwezig zijn. De gordels zijn immers nodig om het autostoeltje vast te maken. Kinderen vanaf 3 jaar en volwassenen mogen in dat geval los op de achterbank zitten.

Geen gordels voorin én achterin

Als voorin de auto ook geen gordels aanwezig zijn, mogen kinderen tot 3 jaar helemaal niet worden meegenomen. Kinderen van 3 jaar en ouder mogen in een auto zonder gordels niet voorin zitten als ze kleiner zijn dan 1,35 meter.

Vervoer van 'andere' kinderen

Van ouders en pleegouders wordt verwacht dat ze voor hun eigen kind een kinderzitje in de auto hebben. Maar er rijden misschien ook wel eens andere kinderen mee, bijvoorbeeld spelertjes van een jeugdteam naar een uitwedstrijd. Voor deze kinderen kan niet altijd een kinderzitje aanwezig zijn. Bij dit soort incidenteel vervoer over beperkte afstand (tot ca. 50 km) mogen op de achterzitplaatsen kinderen vanaf 3 jaar (maar niet de eigen kinderen) volstaan met gebruik van de gordel. Zorg, als dit vervoer regelmatig voorkomt, toch voor een of meer extra kinderzitjes, want dat is veel veiliger.

Taxi- en busvervoer

In bussen en op de achterbank van een taxi is een kinderzitje niet verplicht. Kinderen vanaf 3 jaar en volwassenen moeten dan de gordels gebruiken, voor zover aanwezig, en kinderen jonger dan 3 jaar mogen in dat geval los worden vervoerd. Neem bij voorkeur geen kind op schoot, want dat is riskant bij een frontale botsing.

Wat is er nog meer nieuw?

Airbag

Op een zitplaats met een airbag ervoor mogen kinderen niet worden vervoerd in een (baby)autostoeltje dat tegen de rijrichting in is geplaatst. Dit mag alleen, als de airbag is uitgeschakeld. Of dat uitschakelen mogelijk is en hoe dat dan moet, staat in de gebruiksaanwijzing van de auto. Of anders kan de garage wel helpen.

Gordels en kinderzitjes goed gebruiken

Het is verplicht om de autogordels en kinderzitjes te gebruiken op de door de fabrikant voorgeschreven manier. Zo zijn ze ook getest. Het is bijvoorbeeld niet langer toegestaan het diagonale deel van de gordel achter de rug langs of onder de arm door te dragen. De gordel is niet ontworpen om zo te worden gebruikt en werkt dan ook niet goed.

Ook voor zwangere vrouwen en hun ongeboren kind is het veel veiliger de gordel op de juiste manier te dragen. Het heupgedeelte onder de buik, zo laag mogelijk over het bekken, het diagonale deel over de borst, boven de buik.

Gordelgeleider

Een gordelgeleider (gordelclip) moet ervoor zorgen dat het diagonale deel van de autogordel over de schouder loopt en niet over de hals. Een gordelgeleider kan deel uitmaken van een zittingverhoger. Er zijn ook afzonderlijke gordelgeleiders te koop. Deze laatste mogen niet gebruikt worden, behalve:

1. door volwassenen
2. door kinderen zwaarder dan 36 kg (zie 'De kinderzitjes in groepen')
3. in de eerdergenoemde uitzonderingsgevallen waarin geen kinderzitje gebruikt hoeft te worden

De afzonderlijke gordelgeleiders die in deze gevallen zijn toegestaan, moeten aan enkele eisen voldoen. Zij mogen alleen aan het diagonale deel van de autogordel zijn bevestigd. Een gordelgeleider die het heupdeel met het diagonale deel verbindt, is dus altijd verboden. Verder mag een gordelgeleider de goede werking van de gordel niet belemmeren en mag hij geen ruwe delen hebben die de gordel kunnen beschadigen.

Voor kinderen blijft een zittingverhoger veiliger. Die zorgt er namelijk ook voor dat het heupgedeelte van de gordel over het bekken loopt en niet over de buik. Daardoor kan bij een ongeval ernstig inwendig letsel voorkomen worden. Met een gordelgeleider blijft de kans op dergelijk letsel aanwezig. Gebruik dus als het even kan liever een zittingverhoger.

Welk kinderzitje voor welk kind?

Is uw kind groter of kleiner dan 1,35 meter?

Kleiner dan 1,35 meter:

Hoe zwaar is uw kind?*

Minder dan 13 kg: *Babyautostoeltje (groep 0 en 0+)*

Tussen 9 en 18 kg: *Kinderautostoeltje (groep 1)*

Tussen 15 en 36 kg: *Zittingverhoger (groep 2 en 3)*

Meer dan 36 kg: *Autogordel, eventueel met zittingverhoger of
afzonderlijke gordelgeleider (gordelclip/gordelklem)*

*onder kinderen wordt iedereen onder de 18 jaar verstaan.

Kinderen op de basisschool zullen meestal aan het begin van hun schooltijd of niet lang daarna uit hun kinderautostoeltje gegroeid zijn en moeten dan een goedgekeurde zittingverhoger in combinatie met de gordel gebruiken, totdat ze 1,35 meter zijn. Maar ook als kinderen al groter zijn dan 1,35 meter en de gordel loopt toch nog over de hals in plaats van over de schouder, mogen ze uiteraard een zittingverhoger blijven gebruiken.

Kinderen zitten vaak op de achterbank van de auto. En regelmatig raken kinderen ernstig gewond of ze overlijden zelfs, doordat ze geen gordel of kinderzitje gebruiken. Gordels en kinderzitjes zorgen ervoor dat kinderen bij hard remmen of bij een botsing niet door of zelfs uit de auto worden geslingerd. Ze zijn voor kinderen dan ook van vitaal belang.

Als een kind op de achterbank in een kinderzitje wordt vervoerd, heeft het 30% minder kans op ernstig letsel en zelfs 50% minder kans op dodelijk letsel dan als het los op de achterbank zit. Als een kind alleen in de gordel op de achterbank zit, zijn deze percentages lager, namelijk resp. 20 en 30%. Een kinderzitje biedt voor kinderen dus meer bescherming dan alleen de gordel.

Minder kans op...	Gordels voorin	Gordels achterin	Kinderzitjes achterin
Ernstig letsel	25%	20%	30%
Dodelijk letsel	40%	30%	50%

Geschatte effectiviteit van autogordels en kinderzitjes (Evans, 1986 en 1991; Schoon & Van Kampen, 1992)

Het dragen van de gordel door achterpassagiers (vaak kinderen) is niet alleen belangrijk vanwege hun eigen veiligheid, maar ook voor de bescherming van de voorinzittenden. Die kunnen ernstig letsel (vooral aan de nek en de rug) oplopen als loszittende achterpassagiers met een harde klap tegen de achterkant van de voorstoel botsen.

Ouders hebben een belangrijke voorbeeldfunctie. Zij kunnen door hun eigen gedrag ervoor zorgen dat kinderen het dragen van de gordel op de achterbank als een vanzelfsprekendheid gaan beschouwen. Als de bestuurder de gordel om doet, blijkt 2/3 van de achterpassagiers dat ook te doen. Maar als de bestuurder geen gordel om heeft, draagt slechts 15% van de achterpassagiers de gordel.

Groter dan 1,35 meter:

Uw kind moet de autogordel gebruiken (voor zover beschikbaar). Als de gordel over de hals loopt in plaats van over de schouder, gebruik dan ook een zittingverhoger.

Dus als u met uw eigen kinderen of die van anderen in de auto rijdt, houdt u zich dan aan de nieuwe regels! En..... geef het goede voorbeeld door zelf ook de gordel te dragen! Op school zijn de onderstaande regels besproken die te maken hebben met het gedrag van kinderen als autopassagier. Het is aan te raden om de kinderen nogmaals op deze regels te wijzen als u hen meeneemt in de auto.

- Je moet aan de kant van de stoep in en uit de auto stappen. Kijk bij het in- en uitstappen goed uit. Ren niet zomaar de weg op. (Voor jongere kinderen: je mag pas in- en uitstappen als je vader of moeder het zegt.)
- Ga (bij voorkeur) achterin zitten.
- Je moet op een zittingverhoger zitten als je kleiner bent dan 1,35 meter. Maar ook als je al groter bent dan 1,35 meter, mag je een zittingverhoger gebruiken als dat prettiger zit.
- Doe altijd de autogordel om. Ook bij een kort autoritje.
- Stoor de bestuurder niet.
- Je mag niet (zonder het te vragen) aan de ramen en deuren komen tijdens de rit.
- Gooi niets uit het raam.

Goochem, het gordeldier is het symbool van de campagne; een knuffel die aan de autogordel gehecht wordt en kinderen helpt herinneren aan het omdoen van de gordel.

Kooptips

Keurmerk

Koop een kinderzitje dat voldoet aan de nieuwste Europese veiligheidseisen (ECE 44/03 of 44/04). Alleen deze mogen gebruikt worden. Ze zijn voorzien van een keuringslabel of -sticker. Daarop staat in een rondje de letter E plus een getal. Verder naar onderen staat het goedkeuringsnummer. Dit nummer moet beginnen met 03 of 04. Ook wordt het gewicht vermeld van de kinderen waarvoor het geschikt is. Hiernaast is een voorbeeld te zien van een officieel label. Vraag zonodig advies aan de verkoper.

Gewicht

Koop altijd een kinderzitje dat past bij het gewicht van uw kind. Het gewicht staat aangegeven op het keuringslabel. Vaak wordt ook de leeftijd vermeld. Let op: het ene kind kan op dezelfde leeftijd veel zwaarder zijn dan het andere.

Probeer het kinderzitje uit

Neem bij het kopen van een kinderzitje uw eigen auto en uw kind(eren) mee. Controleer of het autostoeltje of de zittingverhoger goed in de auto kan worden bevestigd en laat uw kind(eren) ze uitproberen. Let daarbij op het volgende:

- De autogordel moet lang genoeg zijn. Let erop dat de sluiting van de gordel niet op of tegen het frame van het autostoeltje komt te zitten.
- Zowel in de zit- als slaapstand mag er geen speling tussen het autostoeltje en de stoel of bank zitten: trek hiervoor het heupdeel van de autogordel zo strak mogelijk aan.
- Sommige autostoeltjes zijn geschikt en goedgekeurd voor (vrijwel) elke auto (universeel), andere alleen voor bepaalde auto's (semi-universeel of voertuigspecifiek). Dit staat aangegeven op het keuringslabel op het autostoeltje.
- Autofabrikanten bevelen soms een bepaald merk en type autostoeltje aan voor gebruik in hun auto's. Dit zijn de autostoeltjes die in botstesten gebruikt zijn.

Gordels

Controleer of u de gordels van het autostoeltje gemakkelijk kunt openen, sluiten en verstellen.

Gebruik

Koop een autostoeltje dat past bij uw gebruik. Mocht u bijvoorbeeld het stoeltje in meerdere auto's willen gebruiken, let dan op zaken als gewicht, bevestiging etc.

Tweedehands

Koop alleen een tweedehands kinderzitje als u heel zeker weet dat er nooit een ongeluk mee is gebeurd. Door de kracht die bij een botsing op een autostoeltje wordt uitgeoefend, is het stoeltje niet meer veilig te gebruiken.

Gebruiksaanwijzing

Controleer of er een gebruiksaanwijzing bij het kinderzitje wordt geleverd. Ook als u het zitje tweedehands koopt.

Verstelbare rugleuning

Als u een zittingverhoger koopt, neem er dan bij voorkeur een met een in hoogte verstelbare rugleuning. De rugleuning biedt namelijk meer bescherming.

ISOFIX-systeem

Met behulp van een zogeheten ISOFIX-systeem kan een autostoeltje op eenvoudige wijze in de auto bevestigd worden zonder gebruik te maken van de autogordel. Raadpleeg de gebruiksaanwijzing van uw auto of vraag na bij de dealer of dit in uw auto mogelijk is en welke autostoeltjes hiervoor geschikt zijn.

Gebruiktips

Goede bevestiging

Zet het kinderzitje altijd goed vast. Hoe vaster het zitje in de auto wordt bevestigd, des te beter is de bescherming.

Vervoer tegen de rijrichting in

Vervoer kinderen zo lang mogelijk tegen de rijrichting in, dus achterstevoren. In ieder geval tot ze 1 jaar zijn.

Airbag

Als uw auto vóór de passagiersstoel een airbag heeft, is het verboden om een (baby)autostoeltje achterstevoren (tegen de rijrichting in) op de voorstoel te plaatsen. Dit mag alleen, als de airbag is uitgeschakeld. Het autostoeltje kan door de airbag met kracht naar achteren gestoten worden, met mogelijk ernstig of zelfs dodelijk letsel voor het kind als gevolg. Het is raadzaam om kinderen tot 12 jaar niet bij een airbag te zetten die ingeschakeld is. Kan het niet anders, zet dan de autostoel zo ver mogelijk naar achteren.

Gordels goed aantrekken

Trek de gordels in het autostoeltje altijd goed aan. Ga zorgvuldig om met een zittingverhoger; deze heeft zelf geen gordels, dus het kind moet met de autogordel vastgezet worden.

Zittingverhoger

Laat uw kind gebruikmaken van een zittingverhoger, als de gordel over de hals loopt in plaats van over de schouder. Dus ook als uw kind al groter is dan 1,35 meter.

Verstel de gordels

Kijk regelmatig of de gordels van het autostoeltje nog goed zijn afgesteld. En verstel de gordels, naarmate het kind dickere of dunner kleren aan heeft.

Geen gordelgeleiders

De goede werking van de autogordel mag niet worden belemmerd. Gordelgeleiders (gordelclip/gordelklem) mogen daarom niet gebruikt worden, behalve in genoemde uitzonderingsgevallen (zie 'Wat zegt de wet'). Ook is het verboden om het diagonale deel van de autogordel onder de arm of achter de rug langs te leiden.

Niet op schoot

Neem kinderen in de auto nooit op schoot, of u nu voorin of achterin zit en of u nu wel of geen gordel draagt. Het is namelijk erg riskant bij een frontale botsing.

Voldoende steun voor het hoofd

Er moet voldoende steun zijn voor het hoofd. De achterkant van het hoofd mag niet op de rand van de rugleuning van het stoeltje steunen of er bovenuit steken. Als dit wel het geval is, dan wordt het tijd om over te stappen op het volgende autostoeltje.

Na een botsing

Vervang het kinderzitje als u met de auto een botsing heeft gehad, ook als u aan de buitenkant van het stoeltje geen schade kunt ontdekken. Vervang het autostoeltje ook wanneer u alleen maar tegen een paaltje bent aangereden!

Kinderwagenbakken

Hoewel sommige kinderwagenbakken ECE 44/03 of 44/04 goedgekeurd zijn, is het toch veel veiliger om een baby in een goedgekeurd babyautostoeltje te vervoeren. De constructie van zo'n stoeltje en de manier waarop de baby daarin wordt vervoerd, is het meest veilig voor de baby. Een gewone reiswieg mag nooit in de auto gebruikt worden, aangezien deze onvoldoende bescherming biedt.

Bagage- of laadruimte

Het is verboden om passagiers te vervoeren in de bagage- of laadruimte van de auto of in een aanhangwagen of caravan.

Kampeerauto

Vervoer van personen in de leefruimte van een kampeerauto op zitplaatsen zonder gordels is niet veilig, maar in veel gevallen mag het wel. Dit hangt onder andere af van het bouwjaar van de kampeerauto. Zie hiervoor www.verkeerenwaterstaat.nl.